

Sammanhållningspolitiken och insatser för stärkt kompetensförsörjning inom fonderna

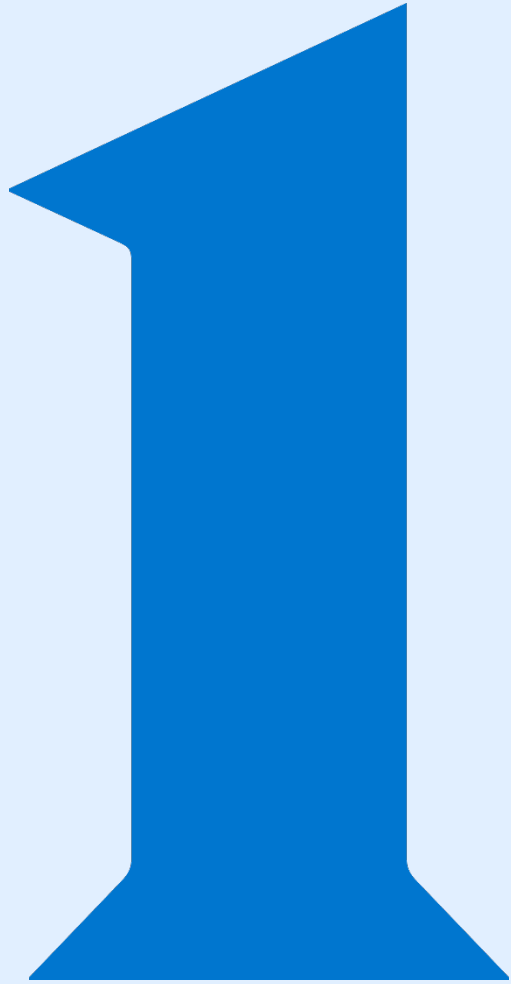
Kompetensförsörjningsdagen 2020

23 april 2020

Innehåll

1. Läget i Europeiska regionala utvecklingsfonden
2. Förslag till program för Europeiska socialfonden, ESF+
3. Synergier inom fonderna gällande kompetensutveckling/kompetensförsörjning
4. Frågor och reflektioner

▶ **Läget i ERUF**

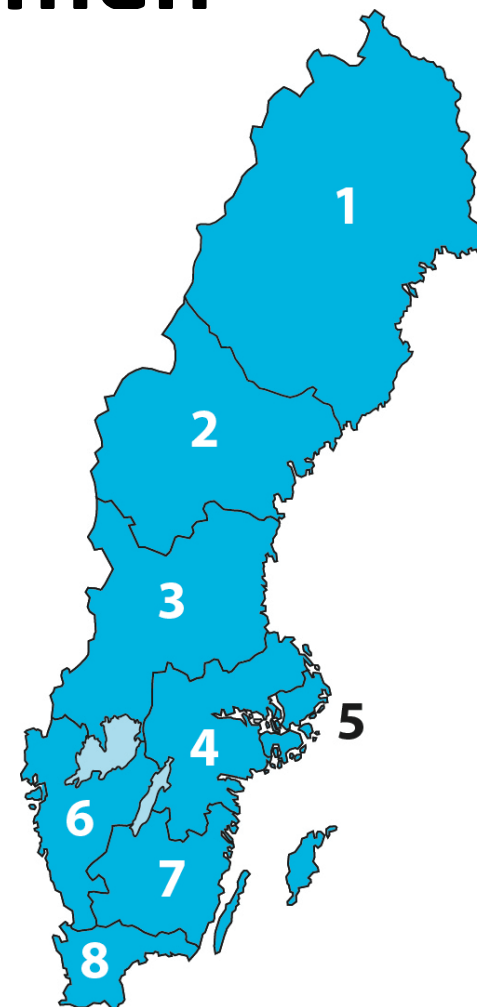
Jonas Örtquist, Tillväxtverket

Regeringsbeslut 2 april (-15 oktober)

- Erbjudande till regionerna om framtagande av regionala program
- Uppdrag till Tillväxtverket (Vinnova, Boverket, Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet) att ta fram ett nationellt program
- Uppdrag till Tillväxtverket att ta fram en förhandsbedömning av finansieringsinstrument
- Uppdrag till Tillväxtverket att stödja framtagande samt förbereda förvaltning av ERUF-program 2021-2027
- Uppdrag till 23 myndigheter att bistå regionerna och Tillväxtverket i framtagande av program

Inriktning på de 8 regionala programmen

- Minst 85 procent ska avsättas till Politiskt mål 1 och 2
- Nationella insatser ska bidra med kunskap och kan bidra med medfinansiering ↔
  - » Mervärde av ERUF i fokus
- Program kan innehålla finansieringsinstrument
- Framtagande ske transparent enligt europiska uppförandekoden för partnerskap (EU 240/2014), däribland samverkan med bl.a. länsstyrelser och utbildningsanordnare
  - » Universitet och högskola, Yrkehögskolan, vuxenutbildning, gymnasieskola

Politiskt mål 1 – Ett smartare Europa

Utgångspunkt i smart specialisering (även ett s.k. *nödvändigt villkor*)

► Program kan exempelvis adressera

- Stärka forsknings- och innovationskapacitet
- Stärka digitalisering för företag, invånare och myndigheter
- Stärka näringsliv och små och medelstora företags konkurrenskraft
- Möjligheter för utbildning och livslångt lärande i förordningsförslaget
  - » samverkan med regionalt kompetensförsörjningsarbete, nationella insatser, ESF+, EFJLU och Programmet för ett digitalt Europa

Politiskt mål 2 – Ett grönare Europa

Utgångspunkt i klimatomställning

- ▀ Program kan adressera
  - Energieffektivisering
  - Förnybar energi
  - Ekosystem inkl. hållbar vattenförvaltning
  - Biologisk mångfald och riskförebyggande
  - Cirkulär ekonomi

Politiskt mål 3 – Ett mer sammanlänkat Europa

- ▀ Program i Övre Norrland och Mellersta Norrland kan även adressera
  - Fysisk och digital infrastruktur

Nationellt regionalfondsprogram (NRP)

- Tillväxtverket, Vinnova, Boverket, Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet
- 14 procent av total ERUF-budget
- 6 procent av total ERUF budget öronmärks för hållbar stadsutveckling (HSU)
- Tre delar i NRP (ett fåtal prioriteringar)
  - » Gränsöverskridande flernivåsamverkan (inom Politiskt mål 1, i samverkan med Vinnova)
  - » Finansieringsinstrument (inom Politiskt mål 1 / Politiskt mål 2)
  - » Hållbar stadsutveckling (i samverkan med fyra myndigheter, inom Politiskt mål 1 / Politiskt mål 2)
- HSU ska genomföras genom ITI (eller annat godkänt territoriellt verktyg)

Tillväxtverkets stöd till programskrivare

- Handledning - *Stöd och instruktion för operativa program*
- ProgrammeringsSYNK
- Tematiska seminarier
- Peer review

► Förslag till program för ESF+

Anna Holmgren, Svenska ESF-rådet

Aktiviteter

Programmet integrerar **jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering** så att de genomsyrar programmets genomförande mot resultat:

I programmet genomförs **utlysningar** som svarar mot ett eller flera av de tematiska målområdena

Programmet används som **medfinansiering** för större reformer inom arbetsmarknadspolitiken

Programmet finansierar projekt på ett indirekt sätt, via rammedel och förmedlande organ

Programmet bygger organisation och struktur för att systematiskt generera, fånga upp och tillgängliggöra **lärande** i programmet

Prestationer

Projektägare genomför **projekt** med ett eller flera av följande **syften**:

Stärka individer genom insatser direkt till dem med störst behov

Utveckla organisationer genom **nya metoder** och arbetssätt och implementera dem i ordinarie verksamheter

Påverka system och strukturer bortom en enskild organisation

Aktörer **använder** kunskap från programmet i projekt och ordinarie verksamhet för att nå resultat

Projektresultat

Stärka individer

- A. Fler individer **kommer i arbete** eller närmar sig arbetsma
- B. Individer kommer **snabbare** i arbete
- C. Fler individer **slutför** reguljära **utbildningar** på grundskole-, gymnasial och eftergymnasial nivå
- D. Fler individer har **kompetens som möter arbetsmarknadens behov**
- E. Individer har bättre förutsättningar att **hantera omställning**
- F. Fler individer väljer att **arbeta längre**

Utveckla organisationer

- A. Fler arbetsgivare **rekryterar oberoende av diskrimineringsgrunder**
- B. Organisationer är bättre på att möta arbets sökande **individers samlade behov**
- C. Organisationer erbjuder **kompetensutveckling** till fler individer, oavsett anställning, anställningsform eller bransch/ sektor
- D. Organisationer har en **stärkt omställningsförmåga**
- E. Fler organisationer tillämpar **strategisk kompetensförsörjning**
- F. Fler arbetsplatser arbetar **preventivt** för att minska sjukfrånvaron

Påverka system

- A. Systemet för **livslångt lärande** fungerar bättre så att fler individer kan utvecklas i takt med arbetslivets behov
- B. **Kompetensförsörjningen** stärks genom samverkan mellan berörda aktörer
- C. **Arbetsmarknadspolitiken** är utvecklad givet nya förutsättningar

Övre och Mellersta Norrland
Öka kapaciteten i den glesa geografin

Effekter för individer

För alla programmets målgrupper, oberoende av **diskrimineringsgrunder**, ska ESF+ uppnå:

Minskad **ekonomisk utsatthet** för individer som lever i relativ fattigdom

En **stärkt etablering** på arbetsmarknaden för individer som inte haft ett arbete, i synnerhet för nyanlända, utrikes födda (särskilt kvinnor), ungdomar och individer med funktionsnedsättning

Ett ökat **återinträde** på arbetsmarknaden, i synnerhet för individer med högst förgymnasial utbildning, funktionsnedsättning, sjukskrivna, utomeuropeiskt födda och äldre

En **stabilare ställning** på arbetsmarknaden för individer med instabil anställning

En **fortsatt stabil ställning** på arbetsmarknaden för individer som idag har en stabil ställning på arbetsmarknaden

EU-kommissionens särskilda mål

Främja **social integriering** av människor som befinner sig i riskzonen för fattigdom eller social utestängning, inbegripet de som har det sämst ställt och barn (Mål 10)

Uppmuntra **aktiv inkludering** i syfte att främja lika möjligheter och aktivt deltagande samt förbättra anställbarheten (Mål 7)

Förbättra tillgången till **sysselsättning** för alla arbets sökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetskraften, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin (Mål 1)

Främja **livslångt lärande**, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet (Mål 6)

Modernisera arbetsmarknadens institutioner och tjänster för att bedöma och förutse kompetensbehov och säkerställa snabbt och skräddarsytt bistånd och stöd till matchning, övergångar och rörlighet på arbetsmarknaden. (Mål 2)

Särskilt mål	Särskilt mål vi) Främja livslångt lärande	Särskilt mål vii) Uppmuntra aktiv inkludering	Särskilt mål i) Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande	Särskilt mål x) Främja social integrering	Särskilt mål ii) Modernisera arbetsmarknadens institutioner och tjänster
Programområde	Programområde A Öka möjligheten till ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla		Programområde B Öka övergångarna till arbete	Programområde C Öka möjligheten till egenförsörjning	Programområde D Öka kapaciteten i den glesa geografien
Interventionstyp	- A.1. Stöd till arbetskraftens rörlighet (104)	- A.2. Stöd till matchning och övergångar på arbetsmarknaden (103)	- B.1. Stöd till matchning och övergångar på arbetsmarknaden (103)	- C.1. Främja social integrering av människor som befinner sig i riskzonen för fattigdom eller social utestängning (126)	- D.1. Yttersta randområdena: Kompensation för eventuella extrakostnader på grund av dålig tillgänglighet och territoriell splittring (136)
Allokering	73 procent		25 procent	2 procent	41 mkr
Tematiskt målområde	<ul style="list-style-type: none"> - Ekonomisk utsatthet - Återinträde på arbetsmarknaden - Etablering på arbetsmarknaden - Instabil ställning på arbetsmarknaden - Stabil ställning på arbetsmarknaden 		<ul style="list-style-type: none"> - Återinträde på arbetsmarknaden - Etablering på arbetsmarknaden 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekonomisk utsatthet 	<ul style="list-style-type: none"> - Återinträde på arbetsmarknaden - Etablering på arbetsmarknaden - Instabil ställning på arbetsmarknaden - Stabil ställning på arbetsmarknaden
Insatser	Insatser inom samtliga tematiska målområden, d.v.s. för arbetslösa inklusive långtidsarbetslösa, personer i omställning och anställda inklusive egenföretagare samt organisationer, myndigheter, företag och andra arbetsgivare inom privat, offentlig och ideell sektor		Avgränsade insatser specifikt för individer utanför arbetsmarknaden, d.v.s. arbetslösa inklusive långtidsarbetslösa	Avgränsade insatser specifikt för individer som befinner sig i (riskzonen för) fattigdom eller social utestängning	Avgränsade insatser specifikt i Övre Norrland och Mellersta Norrland
Jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering					
Transnationalitet, social innovation					

Programområde A: Öka möjligheten till ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla (särskilt mål vi)

- Förslag på tilldelning: 265 miljoner euro (40 procent av POA)
- Beräknat antal deltagare: ca 132 000 deltagare
- Insatser för exempelvis livslångt lärande, yrkesväxling och omställning
- Stärkt ställning på arbetsmarknaden för individen
- Insatser på individ-, organisations- och strukturnivå
- Genomförs både nationellt och regionalt
- ESF+-sekundärtema: 5 procent av medlen ska gå till grön kompetens, gröna arbetstillfällen och grön ekonomi
- Möjlighet till social innovation
- Kompletterande insatser kan genomföras inom Regionalfonden

Programområde A: Öka möjligheten till ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla (särskilt mål vii)

- Förslag på tilldelning: 397 miljoner euro (60 procent av POA)
- Beräknat antal deltagare: 72 000
- Insatser för etablering och återinträde på arbetsmarknaden
- Insatser på individ-, organisations- och strukturnivå
- Genomförs både nationellt och regionalt
- Möjlighet till social innovation
- Kompletterande insatser kan inom vissa områden genomföras inom Asyl-, migrations-, och integrationsfonden

Programområde B: Öka övergångarna till arbete (särskilt mål i)

- Förslag på tilldelning: 227 miljoner euro (25 % av total tilldelning)
- Beräknat antal deltagare: 56 000
- Arbetsförmedlingen föreslås att bli förmedlande organ
- Insatser för etablering och återinträde på arbetsmarknaden
- Insatser på individnivå
- Genomförs av Arbetsförmedlingen och fristående aktörer
- AF:s resultatmodell/modeller
- POB omfattas inte av regionala handlingsplaner eller nationell handlingsplan

Programområde C: Främja social integrering av människor som befinner sig i riskzonen för fattigdom eller social utestängning (särskilt mål x)

- Förslag på tilldelning: 19 miljoner euro (2 procent av total tilldelning)
- Beräknat antal deltagare: 2900
- Insatser riktar sig till individer som befinner sig i ekonomisk utsatthet
- Utbildning och insatser som stärker individens möjlighet till arbete. Preventiva, effektiviserande och systemförstärkande insatser.
- Insatser på individ-, organisations- och strukturnivå
- Beslutas på nationell nivå

Programområde D: Öka kapaciteten i den glesa geografien (särskilt mål ii)

- Förslag på tilldelning: 41 miljoner euro
- Beräknat antal projekt: 50
- Särskild allokering till de glesbefolkade regionerna Mellersta Norrland och Övre Norrland
- Insatser med fokus på kapacitetsförstärkning av lokala eller regionala strukturer
- Omfattas av regionala handlingsplaner i berörda regioner
- Kompletterande insatser kan genomföras inom Regionalfonden och Fonden för rättvis omställning

- ▶ **Synergier inom fonderna gällande kompetensutveckling och kompetensförsörjning**

Programteorierna för fonderna hänger ihop

- ▶ ESF+ investerar i projekt som syftar till att
  - » Stärka individer
  - » Utveckla organisationer genom nya metoder och arbetsätt
  - » Påverka system och strukturer

- ▶ ERUF investerar i projekt i form av
  - » Direkta insatser till företag
  - » Utveckling av stödstrukturer (samverkan mellan organisationer och utveckling av nya metoder)
  - » Uppbyggnad av miljöer/infrastruktur

Båda fonderna kan investera inom kompetensutveckling (samt kompetensförsörjning)

- ▶ ESF+ (Politiskt mål 4, särskilt mål VI, VII och II)
  - » Insatser för att stärka individens ställning på arbetsmarknaden
  - » Insatser för att bygga strukturer och samverkan

- ▶ ERUF (Politiskt mål 1, särskilt mål IV)
  - » Insatser för att stärka färdigheter för en smart specialisering
    - › Kompetensutveckling av anställda i företag (i branscher inom smart specialisering)
    - › Lärlingsutbildningar i företag

► **Frågor och reflektioner**